

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ Č. 5

VYSOKÉ NAD JIZEROU

Program:

DNES - 5.10.1983 - STŘEDA

- 9.00 - seminář o včerejším představení v malém sále Krakonoše
- 13.30 - rozloučení s DS Skláren Karolinka v malém sále Krakonoše
- 14.30 - vítání DS Strážkovice na MěNV
- 14.45 - Větrovanka před Krakonošem
- 15.00 - vítání DS Strážkovice před Krakonošem
- 16.00 - divadelní představení a R. Lošťák: Dům kde nesněží/DS MěKS Radnice/
- 19.30
- 22.00 - setkání souboru s patrony na Větrově

ZÍTRA - 6.10.1983 - ČTVRTEK

- 9.00 - seminář o dnešním představení v malém sále Krakonoše
- 13.30 - rozloučení s DS MěKS Radnice v malém sále Krakonoše
- 14.30 - vítání DS Maštov na MěNV

/pokračování na straně 2/

Národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů

Snad každý amatérský divadelník, který svému koníčku skutečně propadne nato-lik že chce lidem předávat co nejkvalitnější výsledky své činnosti "z ochoty", má zájem něco se o divadle hlouběji dozvědět: získat takové základní poznatky, které by mu pomohly sdělovat prostřednictvím divadla svému obecenstvu zvolená témata co nejpůsobivěji a maximálně se tak po-dílet na divákově ideově estetické výchově. Tomu slouží různé stupně vzdělávání, o nichž se psalo v minulých číslech Větrníku. Existují však ještě další, neméně

NEZAPOMÍNEJME ČÍST

důležité možnosti, dokonce potřeby. Vzhledem k tomu, že se divadlo neustále vyvíjí, protože je odrazem doby a situace v níž žijeme, je třeba sledovat jeho vývoj a svoje vědomosti dále rozšiřovat studiem odborné literatury a časopisů. U amatérských divadelníků by mělo být samozřejmostí, ba otázkou cti, pravidelné pročítání Amatérské scény i slovenského Javiska. Ale jistě také v časopise Scéna, v němž se píše o divadle profesionálním, může nalézt amatérský divadelník řadu inspirací.

V poslední době pamatují metodická zařízení různých stupňů na amatéry častěji a umožňují jim jednak získat základní znalosti divadelní práce v různých jejích složkách, jednak rozšířit obzor základních znalostí ještě dál. Ústav pro kulturně výchovnou činnost v Praze začal

/pokračování na straně 2/

B1.č.234/83

/pokračování ze strany 1/

- 14.45 - Větrovanka před Krakonošem
15.00 - vítání DS Maštov před Krakonošem
16.00 - divadelní představení
a J.Šotola: Možná je na
19.30 střeše kůň/DS Strážkovice/
22.00 - setkání souboru s patrony na Větrově

PŘÍJEMNÝ SEMINÁŘ

Tak by to mělo vypadat, pochvalovali si divadelníci přítomní na semináři k představení hry J.Šotoly "Možná je na střeše kůň". Nejen proto, že tentokrát porota ústy Jaroslava Šindeláře s malými výhradami vyjadřovala souboru z Luže svou spokojenost. Nejen proto, že se podívovala nad tím, jakže se o takovém šikovném nováčkovi neví a přiznala, že kůň z kamen může mít svůj důležitý dramatický úkol, ale také pro výbornou diskusi mezi souborem a porotou.

V análech asi zůstane zaznamenán dialog mezi scénografem Alešem Němečkem, který ovšem dokázal svou způsobilost v daleko větším počtu profesí, a režisérem Karlem Kučerou, jež se pod nátlakem přiznal, že byl do režie natlačen násilím až po začátku zkoušek a zároveň mu byla odňata role faryáře. V dialogu scénograf jasně a přesvědčivě dokázal nepostradatelnost své osoby a zároveň nadlidské úkoly, kterým je vystaven. Na druhé straně režisér nedal nikomu zapochybovat o tom, že rekvizity a kulisy, které na scénu postupně přidává a přidává scénograf hercům akorát vadí. Srdečně se bavil celý sál. V plénu se jako vždy vyskytli oponenti a přizvukovači. Jako bonbónek nakonec zapůsobilo vyprávění Fanči o tom kam a jak oblečen chodí nakupovat autor kusu.

Bl.č.235/83

/pokračování ze strany 1/

před časem vydávat celou edici věnovanou divadelním druhům, kterou bychom chtěli všele doporučit zájmu všech.

Kromě prvních dvou rozebraných titulů /Československé amatérské divadlo a Pelc: Meziválečná avantgarda a Osvobozené divadlo/ si je zájemci mohou objednat na dobírku na edičním oddělení UKVČ. Jsou to publikace následující: Úvod do praktické dramaturgie, jehož autorem je Zdeněk Hořínek, Autorské divadlo 70.let od Josefa Kovalčuka, Nástin metodický amatérského herectví od Jana Císaře, pro loutkáře pak /ale nejen pro ně/ Česalova publikace Živý herec na loutkovém divadle. Pro ty, kdo se zabývají uměleckým přednesem, jsou vydány Sborník statí o uměleckém přednesu a sborník nazvaný Tvorba pásma.

Pro letošní a příští rok jsou připraveny další tituly: Literatura, divadlo a my od Lučka Richtra, Divadlo a divák od Zdenka Hořína, Základy režie od Jana Císaře a Františka Štěpánka, Práce porotce amatérského divadla od Jana Císaře, Metodika rozvíjení fantazie při práci s loutkou od Jana Dvořáka, Výchova dětského přednášeče od Soni Pavelkové a Jan Vobrubové a patrně Bibliografie her pro děti od Josefa Mlejníka.

Navíc se díky letošnímu Roku českého divadla kromě zajímavých, nepravidelně vycházejících časopisů České divadlo a Světové divadlo /vydává Divadelní ústav Praha/ a některých dalších publikací Divadelního ústavu /můžete si je objednat ve Storchově knihkupectví na Staroměstském náměstí v Praze/ objevilo i několik zajímavých knížek týkajících se naší divadelní historie - ať už hereckých partí či sond "zvenčí".

Takže i když asi budeme stále naříkat, že potřebné divadelní literatury není dostatek, při troše hledání přece jen něco najdeme. A je na nás, abychom všech možností využili.

Alena Exnarová

JAROSLAV HAŠEK

1883 - 1923

"Haškovy Osudy dobrého vojáka Švejka byly z ideových a moralistických důvodů odmítnuty buržoazní společností a pod záminkou estetických výhrad /k jazyku/ vykazovány z oblasti literatury a umění. Ale pokroková komunistická kritika od zrodu díla prokázala umělecké hodnoty a pokrokový společenský význam Haškova díla. Ohlas v celém světě to potvrdil."

František Buriánek

RADNICE ZA ŮJEZD

DS MěstKS Radnice je ve Vyso-
kém poprvé, přesto, že mnohé z herec-
kých tváří byly na zdejším jevišti
už viděny. Velmi znám je tu napří-
klad ředitel Vobskočáku Josef Pše-
nička. Jeho domovskou scénou ale byl
pro nás DS Ůjezd. Vedoucího radnic-
kého souboru Josefa Vyčichla jsme
se zeptali:

Jak je to možné, sedí snad někte-
ří vaši členové "na dvou židlích?"

To ne. My jsme středisková obec,
patří k nám 12 vesnic, jednou z nich
je Ůjezd. Když se jeho soubor rozpadl,
přešli někteří herci k nám, napřík-
lad rodina Pšeničků. Náš soubor má
bohatou historii, až k roku 1950.
Také své úspěchy, v roce 1956 třeba
1. cena v Hronově. Zajímavé je, že
kronika souboru je vedena od jeho
vzniku, kronikářem je náš dlouhole-
tý člen, který spouště z nás dal zá-
klady ve Studiu mladých, režisér
dnešního představení, jinak herec
Činoherního klubu v Praze Václav
Kotva. Hrajeme v budově staré 400
let, začátkem 19. století ji hrabě
Štenberk věnoval ochotníkům, teď by
ale zasluhovala přestavbu.

Proč jste si vybrali Lošťáka?

Jsme malý soubor, jedenadvaceti-
členný. Těžko se nám v současné dra-
matické tvorbě/a tu děláme nejradě-
ji/vybírají hry, které bychom mohli
typově obsadit. Tato hra je nám ve-
lice blízká. Živými dialogy vzanými
ze života malého města. Některé pos-
tavy maloměstáků velmi dobře pozná-
váme, proto se nám i dobře hraje.

Co máte na repertoáru kromě té-
to hry?

Den po otevření Národního divad-
la uvedeme tragédii maďarského auto-
ra Gyurka "Elektro, má lásko", která
je jakousi parafrází na Elektru an-
tickou. Režii, bude to můj debut, budu
mít já spolu s R. Šimice. Premiéra
Elektry je součástí okresní přehlíd-
ky divadelních souborů, kterou za-
jišťujeme. Jako hosta vždy zveme
vynikající soubory z celé repub-
liky, letos to bude "Máj" z ŮKDŽ v
Praze. Chystáme se organizačně i na
I. ročník krajské přehlídky jednoak-
tovek. Další titul zatím nestudujeme,
více než na jeden ročně se necítíme,
vždyť nastudování hry pro nás je
sedmdesát zkoušek.

A co bude rok příští?

Asi pohádka. Dlužíme ji našim
dětem.

Takže, zlomte vaz.

Dívaldelní soubor J. Honsy ZK ROH Mo-
ravské sklárny Karolinka přivezl do Vy-
sokého inscenaci zajímavou, provokativ-
ní: dramtizaci geniálního díla světo-
vého dosahu, Haškova Josefa Švejka.
Mnohovrstevnatost, filozofická hloub-
ka, specifika humoru, jedinečnost Haško-
va díla provokují stále divadelníky
k pokusům o převedení na jeviště, ten-
to úkol je však velmi náročný. Uvedená
dramtizace má mnoho pozitivních rysů:
je polemikou s obecně vžitou vulgari-
zující představou švejkovských scén,
míří hlouběji, koncepčně se orientuje
na klíčové postavy Švejka a Bretschneidera,
na jejich věčný antagonismus. Te-

R E C E N Z E

to úprava podtrhuje svými postupy ab-
surditu války a pokouší se zvládnout
náročné téma moderními postupy.

Inscenace, v duchu dobré kolektivní
práce, je zajímavou koláží scén téměř
kabaretního charakteru. Režijní i so-
nografické řešení je nesporně zajímavé.
Kolektiv herců hraje s imponujícím na-
sazením, s opravdovou chutí. V mnohých
případech se objevují kvalitní herec-
ké výkony, v mnohých scénách cenná ko-
lektivní souhra, dodržující potřebnou
míru nadsázky. Jako inspirativní pro-
středek divadelního sdělení se proka-
zaly filmové dotáčky. V některých scé-
nách ceníme režijní nápady, schopné
zajímavého pokusu o současný, aktuál-
ní zovyný výklad Švejka.

Problém inscenace -- přejdeme-li
problém převeditelnosti Haškova díla
na jeviště vůbec -- je opakování in-
stancí postupů a monotónní rytmus
střídání jednotlivých scén/jejichž
úroveň je nestejná /a ne vždy se vy-
varují nebezpečí vulgarismů/; zdá se,
že zvolený postup není schopen bez
zbytku unést dvouhodinovou metráž
představení.

V inscenaci Karolinky vidíme nesp-
orně cenný pokus o divadelní výklad
švejkovského tématu s použitím neo-
trůlých divadelních postupů, které
se na přehlídce ve Vysokém zřídka o-
jevují.

Helena Beránková

Bl. 8.246/83

...ní přátelé, jen jsem opomněl
kontrolovat po svých redak-
čních kolegyních včerejší Větr-
ník a už mi v něm něco pomotaly.
Místo, aby psaly o Jaroslavu Haš-
kovi, když se včera hrál Švejk,
psaly si klidánko o Radku Loštá-
kovi. A to má Jarda Hašek stý na-
rozeniny! Pěkněj dárek! Musím to
nějak zavonačit, aby se nezlobil.
Dyt to jsou jinak docela hodný
holky.

Včera jsem se rozhodl navští-
vit členy odborné poroty, abych
viděl, jak tráví vzácné chvílky
volného času. Jarda Šindelář tvr-
došíjně odmítl moji nabídku, že
ho doprovodím do zdravotního
střediska s jeho bolavým zubem.
Má totiž ze zubaře po čertech
strach. Toníček Bašta si zase
rovnal plotýnky a odmítl se ode
mě pošlapat. Helenka Beránková
spolykala tubu celaskonu, aby
nechořela a Zdeněk Pošíval
pro jistotu prospal celé odpo-
ledne, aby to všechno ve zdraví
přežil. Jenom neduhy dr. Zdeňka
Kokty mně zůstaly utajeny.
Takže je naděje, že aspoň jeden
člen poroty vydrží až do konce.

Když jsem se tak toulal mezi
divadelníky, uvědomil jsem si,
že jsem tu měl vždycky pohroma-
dě tři kamarády Němce: Ludvíka
z Bystřice u Benešova, Vaška
ze Strážkovic a Jirku z Bystřeho.
Letos tu mám v této době jenom
Vaška. Ludvík už odjel a Jirka
se toulá po Řecku. Ale vzkázal
mi pozdrav a všem ostatním kama-
rádům taky.

Donesly mi zprávu moje redak-
ční kolegyně, zprávu potěšitelnou.
Vobskočák zkouší Velké Fimfárum.
Včera zkoušel v nové budově u
Větrova, takže její kolegyně vy-
pátraly přiložením ucha na zeď
svého pokoje. Podrobnosti zatím
odmítají prozradit, ale aspoň
bude překvapení.

Abych nezapomněl, už jste by-
li na té výstavě divadelních
fotografií v muzeu?
Vřele doporučuji, já kvůli ní
málem zapomněl na oběd!

B1.č.237/83

Co jest tedy zapotřebí učinit, by se nám
zlatý věk vrátil? Opravdu nevím. Ovšemť di-
vadla česká povzbuzují lid ku krasomluvě,
když ale opět co nejpřísněji zapovězeno
jest bez povolení vyšších ouřadů hrát!

Dne 5. dubna, v pátek, 1839

Jest neděle. Sedíme v divadle vysockém.
Hudba přestala, zvoneček zazněl a opona
se vyhrnula. Němé ticho se způsobilo mezi
diváky. Musím aspoň říci, co se hrálo. Bylť
hrán kus Klicperův v pěti dějstvích pod ná-
zvem Loupež. Zkrátka abych úsudek pronesl,
neučinili všickni herci zadost. Někdo by
byl hrál, neuměl nazpaměť. Jiný uměl nazpa-
měť. a neuměl to prodat.

Mnohé matky přinesla sebou dvouleté, tří-
leté a čtyřleté děcka. Horko, zima na nohy,
tlačení, sám v sobě dlouhý kus, střelba
u jeskyně působily dojem na děti, že bylo
pláče, nářku, křiku, soužení a trampoty.
Herci pro pláč děží neslyšeli náповědu.
Diváci se mrzeli s komendanty a komendanty
s diváky.

Vtom bylo čtvrté jednání. Náповědovi
nevědomky dohořela svíčka a druhou zvrátil
loupežník. Bylo tma, přestala komedie, lid
bublal, šramotil. Za mnou dvě poněmčilé
Češky ozývaly se:

"Schlecht, nicht gut. Was ist denn das?
Copak dělají? I to je škandál."

Vtom jeden herec vzal z hraběcího
svíčku a dal náповědovi do jeho podzeří
skrejše. Neboť podle jeho pronešených
"Sakramenti, svíčku!" mohl jsem si pomyslet,
že mu tam blaze není.

Chytili se toho všickni znovu a kus se
šťastně skončil.

Ještě jedno. Za mnou ty dvě milostenky

C I T U J E M E

sedíce, kolemama opíraly se o má záda. Ne-
mělť jsem velikého pohodlí, a protože jsem
se také chtěl pouprít, poněvadž ony dříve
se na mě upíraly. To jim nebylo, jak právi-
ly, "recht". Že prý se po nich válím. Já
nim ale řekl: "Mohly jste zůstat doma v po-
koji."

Opona se po šesté vyvznese a jeden děk-
val a ohlašoval, že za týden bude hrán Jar-
za chrta dán. Hoši plácali, tleskali, křičeli.
Tu naříkala stará bába, že jí strnuly nohy
od sedění. Jiný naříkal, že ho bolí nohy
v zádech od stání. Ten naříkal, že v zádech
hrozně kouřili, že je jako opilý. Ten malý
žízeň, jiný hlad, ten mrzutosti. A já jsem
se těšil nad nimi. /Z deníku V. Motelky/

VĚTRNÍK, zpravodaj XIV. národní přehlíd-
vesnických a zemědělských divadelních
souborů. Vydává OŠ NP VZDS. Redakce: Al-
Exnarová, Eva Loučková